

[Marianne Jelved]

Specialisering og effektivisering i landbruget har påvirket vores natur og ikke mindst vores miljø, og i maj 1985 vedtog Folketinget som bekendt NPO-planen, der primært handler om at reducere udvaskning af næringssalte fra landbruget ved at håndtere husdyrgødningen mere miljøbevidst. Landbruget havde været inddraget i forarbejdet og havde sagt ja til at medvirke til løsning af de miljøproblemer, vi taler om i dag. Søer, vandløb og fjorde bar og bærer stadig væk udpræget spor af alt for mange næringssalte. Alle: landbrug, befolkning, Folketing, var enige om, at der skulle gøres noget, og prisen var 3,5 mia. kr. Det var i 1985, det foregik.

Der lå faktisk års arbejde bag ved NPO-planen, så det er ikke korrekt, når bl.a. Fremskridtspartiet siger, at alting er foregået i hast og på grund af medier og døde hummere. Det er aldeles ikke korrekt. I efteråret 1986 slog dansk fiskeri alarm. Det var dansk fiskeri, der sagde: Der er problemer i Kattegat og andre steder i vores fiskeområder. Og skam skulle det være, om ikke Folketinget tog de problemer op, når dansk fiskeri kommer og siger: Hvad vil I gøre ved det her? Det gjorde Folketinget selvfølgelig også. Sagen blev taget op, der blev vedtaget dagsordener i november, som bl.a. handlede om, at der skulle ske en reduktion af kvælstofudledningen med 50 pct. og en reduktion med 80 pct. af fosforudledningen i løbet af tre år.

Så kommer der et mellem spil med kunstgødningsafgift osv., som alle er bekendt med. I april 1987 kommer konsensuskonferencen, hvor der er ekspertpaneler og spørgepaneler, bredt sammensat, hvor også landbruget er repræsenteret.

Konsensuskonferencen danner fornuftigvis baggrund for den vandmiljøplan, vi nu åbenbart skal til at diskutere igen. Den blev som sagt vedtaget af regeringspartierne og Det Radikale Venstre. Jeg skal understrege, at Det Radikale Venstre står nøjagtigt ved ordlyden og intentionerne, og hvad der i øvrigt ligger i vandmiljøplanen. Vandmiljøplanen er en stramning i forhold til NPO-planen og har et bredere mål, nemlig vandmiljøet som helhed.

Det er korrekt, som flere ordførere har været oppe og sige, at kravet er ni måneders kapacitet for landbrug med mere end 30 dyreenheder. Det står der. Der står også, at »kravet kan æn-

dres i opad- eller nedadgående retning efter konkret vurdering af naboaftaler, sædskifteplaner m.m.« Det var et citat fra beretningen.

I oktober 1987 udsender Miljøministeriet en bekendtgørelse om husdyrgødning m.v., og § 5 handler om ni-måneders-kravet. § 6 handler om fravigelse fra ni-måneders-kravet: »Hvis det på grundlag af gødningsplan og sædskifteplan eller på anden måde dokumenteres, at tilstrækkelige mængder husdyrgødning kan udbringes miljømæssigt forsvarligt«, kan man altså få en anden kapacitet, afhængig af forholdene på den enkelte bedrift.

Der er intet nyt i det her. Når landbruget taler om ni-måneders-kapacitet, glemmer de de to ting, jeg nævner her. Når nogle ønsker at skabe forvirring rundt omkring, nævner de kun de ni måneder og ikke den konkrete vurderingsmulighed, som helt præcist er nævnt i vandmiljøplanen og fulgt op i bekendtgørelsen.

Det har aldrig nogen sinde været et mål i sig selv for Det Radikale Venstre at få landet overplattet med ni-måneders-gyllebeholdere, aldrig nogen sinde, og det er det heller ikke i dag. Målet har været og er at få håndteret husdyrgødningen miljømæssigt forsvarligt, og det mål kan nås med forskellige metoder. Det er i sidste ende – det vil jeg godt understrege – landmandens eget ansvar, at det sker. Forholdene skal være bragt på plads inden den 1. juli 1990 – der er lavet en investeringsplan – for de større brug og inden udgangen af 1992 for de resterende brug.

Jeg skal beklage temmelig kraftigt, at den vejledning, kommunerne har haft brug for for at vide, hvordan de kunne håndtere den konkrete vurdering af den enkelte landbrugsbedrift, ikke er kommet lige i hælene på bekendtgørelsen i oktober 1987. Det beklager jeg meget. Men jeg ved til gengæld, at den er på vej nu. Den er meget tæt på at kunne offentliggøres. Det er vi i Det Radikale Venstre tilfreds med. Vi håber, at den vejledning kan udrydde misforståelserne og forvirringen. Vi håber, at det kommer til at fungere hensigtsmæssigt og rimeligt, sådan at landbrugskonsulenterne og landmændene kan få de her ting på plads hurtigt.

Da NPO-planen og vandmiljøplanen blev vedtaget i henholdsvis 1985 og 1987, bølgede diskussionerne dels om planernes berettigelse, dels om forskellige teorier vedrørende f.eks. kvælstofs og fosfors andel i miljøproblemerne.